

Uluslararası
Çalışma
Örgütü

KOOPERATİF NEDİR?

Kooperatifçiliğin 7 Evrensel İlkesi

- Gönüllü ve Açık Ortaklık
- Ortakların Demokratik Denetimi
- Ortakların Ekonomik Katılımı
- Özerklik ve Bağımsızlık
- Eğitim, Öğrenim ve Bilgiye Erişim
- Kooperatifler Arası İş Birliği
- Topluma Karşı Sorumlu Olma

Neden Önemlidir?

- Dezavantajlı grupların topluma dahil edilmesini kolaylaştırır. Dezavantajlı grupların insana yakışır iş imkanlarına ulaşmalarını sağlayan bir yapıdır.
- Kar dağıtımları, ortakların yaptıkları katkı oranında, hak temelli bir şekilde yapılır.
- Dayanışmayı ve işbirliğini benimser ve destekler. Toplumsal eşitsizlikleri azaltır.
- Yeni yatırımlar, yeni resmi işler yaratır.
- Toplum yararına etkinlikler düzenlenmesini sağlar.
- Sosyal ve kültürel hizmetler sunar.
- Yerel ve bölgesel kalkınmayı destekler.
- Kriz dönemlerine karşı dirençlidir.

Mülteciler ve Kooperatif

- Türkiye'de kayıtlı ve kimlik numarasına sahip mülteciler ve geçici koruma altındakiler kooperatiflere kurucu ortak ve ortak olabilirler.
- Kooperatiflerin yönetim ve denetim kurullarında görev yapamazlar.
- Türkiye'de bunun örnekleri: SADA Kadın Kooperatifi (Gaziantep), Cemre Kadın Kooperatifi (Eskişehir), Kekik Kooperatifi (Mardin), Meryem Kadın Kooperatifi (Adana)
- Kuruluş masrafları ve işletme riski kurucu ortaklar arasında bölüşülür, bu sayede hassas gruplar için bir avantaj sunar.
- Sosyal kaynaşmayı güçlendirir.
- Mültecilerin yasalara uygun şekilde kayıtlı ve güvenceli olarak geçim sağlamasına elverişlidir.
- Çalışılan ölçüde kazanılır; adaletli şekilde paylaşılır.

ILO'nun kooperatiflere bakışı

- Yerel yönetimlerle işbirliği yapar.
- Mültecilerin de ortak olabilecekleri yapıları teknik olarak destekler.
- Ortaklar için kooperatif kurulumuna ve yönetimine yönelik eğitimler sunar.
- Kuruluş sırasında işin uzmanları aracılığıyla süreci kolaylaştırır.
- İş sağlığı ve güvenliği önlemleri için rehberlik eder.
- Seçilen iş koluyla ilgili mesleki eğitimler verir.
- Türkçe dil eğitimi konusunda kolaylaştırıcılık yapar.
- Temel yaşam ve çalışma hayatı becerilerini yaygınlaştırır.
- Temel çalışma haklarını destekler, güçlendirir.
- Geçim kaynaklarına erişim sürecine katkı sağlar.
- Kurulumdan sonra, işleyiş için danışmanlık hizmetleri sunar.
- Yeni iş alanları konusunda destek sağlar.
- Fon kaynaklarına erişim konusunda yol göstericidir.

Uluslararası
Çalışma
Örgütü

KOOPERATİF NEDİR?

- Kooperatif, gönüllü kişilerin bir araya gelip, ortak ihtiyaçları için (ekonomik, sosyal ve kültürel) birlikte çalıştıkları, demokratik ve özerk bir işletmedir.

Her Yönüyle Kooperatif

Güçlü yönler

- Demokratik yönetim
- Sahiplenme ve aidiyet duygusu
- Ortakların beraber üretip kazanması (çalıştığın kadar kazan)
- Şeffaf ve hesap verebilir bir yapı olması
- Güven sağlaması, güçlü baş kurulması
- Çalışma saatlerinin esnek olabilmesi
- Güvenli iş koşullarının sağlanması
- Farklı sektörlerde yer alabilme
- Beceri geliştirme imkanı
- Sosyal ve kültürel çeşitlilik
- Ayrımcı değil birleştirici ve eşitlikçi olması

Zayıf Yönler

- Sermaye yetersizliği
- Kooperatiflere karşı önyargı
- Kurulum süreciyle ilgili yeterli bilgiye sahip olmama
- Mali okuryazarlık seviyesinin yetersiz olması
- Danışmanlık hizmetlerine erişim eksikliği
- Çok kültürlü kooperatifleşmede dil engeli
- Kültürler arası farklılıklar
- Ev içi bakım sorumlulukları (ev, çocuk, yaşlı)
- Yasal mevzuattaki sınırlılıklar, vergi yükümlülükleri

Fırsatlar

- Mülteci ve ev sahibi gruplar için birlikte üretme ve gelir elde etme imkanı
- Rahat iletişim ortamı
- Refah seviyesinin yükselmesi
- Masrafların ve riskin paylaşılması
- Aracı kuruluşlara ihtiyaç olmaması
- Yerel kamu kuruluşları, belediyeler, diğer kooperatifler, şirketlerle vb. işbirliği
- Çeşitli hibe programlarına başvuru imkanı
- Uzun dönemli geçim kaynaklarına ulaşım imkanı
- Piyasada yer edinme

Tehditler

- Toplumsal önyargı
- Bazı kurumların kooperatifler hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması
- Gelir kısıtı nedeniyle alım gücünün azalması
- Destek görmeme (geleneksel ataerkil yapı)
- İş birliği deneyimi eksikliği
- Sürdürülebilirliğin sağlanmasında yaşanan zorluklar

► Bilgi almak için...

T.C. Ticaret Bakanlığı, Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

► Tel: 0 312 449 43 00

Uluslararası Çalışma Örgütü Türkiye Ofisi

► Tel: 0 312 491 98 90 (Ayşe Turan-Kankal)

İlgili Kanunlar

► 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu

► 4572 sayılı Tanım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun

► 1581 sayılı Tanım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu